

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20. Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Szent István király végrendelete.

Irta: Dr. Kazaly Imre.

VII.

A közigazgatás büneiért a magyar ember a szolgabíró, a jegyzőt szidja, de a tót, a rác, az oláh ama bünöket mind a magyarnak tulajdonítja. Sok esetben a rossz, a concenpált közigazgatás kelt ellenszenvet nem magyarajku honpolgárainkban. Igazságosabb adórendszer létesítése, az igazságszolgáltatás meggyorsabbítása, a nagytöke uralmának megszüntetése, mind sokkal járulna ahhoz, hogy a nem magyarajkuaknak a magyar iránt való ellenszenvet elenyésznék.

Ismerjük el, hogy több tekintetben a magyar is oka annak, ha az idegenajku polgárok nem éreznek elegendő rokonszenvet a magyar iránt s ha feléled bennük a gondolat, hogy Magyarországtól elszakadva boldogabb napok virradnának rájuk.

Szüntessük meg a kormányrendeletnek mindazon hibáit, büneit, a melyek a magyart és nem magyart egyaránt sujtják.

Es ha a demokrácia útjára léptünk, valódi, igazi demokráciát juttassunk érvényre, amely a haza összes polgáiraival szemben az igazság és méltányosság követelményeinek eleget tesz.

Ime ily módon lehetne sz. István végrendeletét megvalósítani. Ily utakon és módokon lehetne a tőlünk elidegenített nem magyarajku polgárokat, a magyar nemzethez édesgetni. Ily utakon módokon lehetne a nemzeti kérdést gyökeresen megoldani. A magyar kormány által alapítandó hazafias szellemű tót, szerb, horvát, oláh

lírnapok és röpiratok is nagyban siettetnék meggyorsítani ama nagy sebet, amelyet a nemzeti kérdés hazánk testén ütött.

Valamikor régente Nagy Lajos avagy Mátyás király uralkodása alatt, csirájában lehetett volna e nemzeti kérdés elfojtani, amennyiben akkoriban még lehetséges lett volna a nem magyarajku honpolgárokat megmagyarosítani, de ma már ilyesmire nem gondolhatunk. Rossz akarat, félreértés szülte a nemzeti kérdés s ezért azt csakis jó akarat és egymásnak kölcsönös megértése szüntetheti meg. A magyar nép, a béke idején, több évtized óta, tömegesen vándorolt ki Amerikába. E szomorú jelenségnek oka abban rejlik, mert népünk nem képes elviselni az adók terhét, mert megutálta a közigazgatás romlottságát, a közigazgatási közegnek gyakori brutalitását s igazság szolgáltatásunk volt silányságát és lassúságát. Azon okok, amelyek a magyart a kivándorlásra ösztönözik, egyuttal ellenszenvet gerjesztenek a nem magyarajku honpolgároknak a magyar nemzet és magyar haza iránt. Szüntessük meg tehát a kivándorlás okait is s ez által a nem magyarajkuak kebléből elenyésztethetjük a magyar iránti ellenszenvet s megkedveltetjük velük a magyar hazát.

Ime a közel jövőben, mily sok irányu teendők, mily sok oldalú köteleességek várnak ránk, ha a nemzeti kérdés gyökeres megoldásához újabb, hatékonyabb utakat és módokat keresünk! (Vége.)

Állandóan élénkül az olasz harctér tevékenysége.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az isonzoí harc vonal északi részein fokozott tüzési tevékenység. Az olaszok két gyengébb támadását a San-Gabriele szakaszán meghehítottuk. Az ellenség a Dél-Tirol frontszakaszán akna-robbanással saját állásait felrobbantotta.

Elsüllyesztettek 3 gőzöst és 2 vitorlást.

Berlin, okt. 24. Az admirális közli: Buzárhajóink a csatornában és az Északi tengeren 3 gőzöst és 2 vitorlást elsüllyesztettek.

A Rigai-öböl és a finn partok bombázása.

Stockholm, okt. 24. A Rigai-öböl partvidékét és a finn partokat Zeppelinek bombázták.

Új események az orosz fronton.

A Stampa Pétervárról jelenti, hogy az orosz kormány új erősítéseket küld Riga megerősítésére. Az orosz csapatok ellentámadására számítanak. Helsingfors kiürítését tervbe vették. A munkás- és katonai tanácsnak a kormánnyal való szakítása általános izgalmat keltett. Új orosz forradalomra számítanak.

Rekvirálják a ruhát.

Budapest, okt. 24. A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, mely felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert a ruhaneműek zár alá vételére és rekvirálására. A népruházati bizottság az új és régi ruháknak a közönség körében leendő elosztására létesült.

Brodi betiltott darabja.

Budapest, okt. 24. Brodi Sándornak a Szerető című darabját betiltották.

Az orosz flotta nem menekül Svédországba.

Stockholm, okt. 24. A lapok a Chicágo Tribune azon jelentését, hogy az orosz flotta Svédországba menekül, lehetetlennek tartják, mert Svédország a flotta 30 ezer főnyi legénységét képtelen élelmezni.

Lázongnak a Don-menti bányákban.

Stockholm, okt. 24. A Don-menti bányatelepeken lázadás tört ki. Több bánya ez okból kénytelen volt megszüntetni üzemét.

MTK.

első csapata
október hó
28-án délután
3 órakor

BÁCSKA

első csapatával
football mér-
kőzést tart a
Zombori-uti
pályán.

Krumpli a ridikülben.

Tegnap egy fiatal uriaszony (kalapos, kicsi ridiküllel a karján) igyekezett a vasut felől a városba. Egyszerre megállott, lehejtolt (egészen új cipősarka volt és kék selyemharisnyája), fölvetett a földről valamit, elrejtette a ridiküljében és ment tovább. Kivárcsi voltam, vajjon elviszi-e a rendőrségre, amit talált és utána mentem — bocsáson meg érte! Kicsit gyanakodtam, nem mintha Onagysága ideges lett volna, hanem mert feltűnően nyugodtan viselkedett.

Bement egy könyvesboltba; ott strázsáltam az ajtónál, amíg ki nem jött. Azután egy divatárkereskedésbe, ott is megvártam. Nem sokat értem el, de mégis valamit: ő többiben ridiküljébe nyúlt és használta illatos kis zsebkendőjét. Hopp! megvan, így fogok nyomára érni.

Most már követtem utcáról utcára, boltból-boltba. Elveszítettem egész délutánomat, de vettem három koronáért hideg felvágottat és Pebeco-fogpépet, amit nem szeretek, mert rossz és nem magyar gyártmány. Bünt követtem el, mert a nagytemplomban tíz percig állottam imádság nélkül s egy üzletből rohanást távoztam — nem fizettem.

De gyanum folyton nőtt; már kétszer mentünk el a városháza elé; miért nem ment már fel átadni a talált dolgot, vagy ha nem akarja, miért sétál állandóan a városháza előtt? Végre! Az egyik sarkon ott ült az a látatlan ember szegény és alamizsnáért könyörgött. Biztosra vettem, hogy fehér pénz hull a kopott kalapjába — ismerem az embereket. — Onagysága a megelégedettek nyugodt lelkiismeretével állott meg a koldus előtt és kutatót mezőkövesdi ridiküljében. Közelébe ferköztem és szemem lehejtő tágra nyitásával elkövettem az indiszkréciót. Onagysága ridiküljében egy kis fehér zsebkendő, (önök ismerik már) négy korona ötvenhat fillér és egy gyönyörű, pompás, öklömnyi — rózsakrumpli volt.

Lemondóan sóhajtottam: Krumpliorszámban vagyunk!

Mi az ára a szőlőnek?

— Hogyan dolgozik egy uzsorás? —

Nagy kavargás és tolongás volt tegnap déltájban a Rudics-utca elején. A rengeteg asszony-nép között ott dirigált a 27-es számú városi rendőr és örömmel állapítjuk meg, hogy szavainak teljes uyomatékkal és eredmény-nyel szerzett érvényt.

Egy fezsapkás férfi, aki az állomáson szokott gyümölcsöt árulni, egymásután ugrált a kiskosarakkal jövő tanyai asszonyokhoz és a hátukról erőszakkal rángatta le a kosarakat, majd kinyitotta az erszényét és alku nélkül elkezdett fizetni. Hogy mennyit fizetett a szőlő kilójáért, azt nem lehetett tudni, mert az asszonyok sem árulták el, de az bizonyos, hogy nem a maximális árat adta érte. A 27-es rendőr azonban, a 45-ösnek a segítségével, véget vetett ennek a garázdálkodásnak, annyival is inkább, mert a vásárolni akaró asszonyközönség már nagyon is hangosan kezdett zugolódni a fezes alak ellen.

A 27-es közbeszólt: — Adják vissza ennek a pénzét!

Az asszonyok ránéztek a rendőrrre, bámultak a szabadkai rendőroktől még meg nem szokott erő-lven és visszaolvasták a pénzt. Ekkor érdekes dolog történt. A piroskucsmás lármázott, hogy ő ezüstkoronát adott az egyik asszonynak — mert nem is volt más pénze — és az asszony neki hatosokat ad. Azüstkoronákban követelte vissza a pénzét. De az asszony nem adta. Ugy látszik, mind a ketten gyűjtik az ezüst-pénzt.

A rendőr aztán megkérdezte, van-e ott a tömegben magánfogyasztó. Nagynehezen akadt egy.

Usudálatos, a többi, az egész nagy tömeg mind *kofo* volt. Az az egy magánfogyasztó kapott először egy kosár szőlőt. Utána jöhettek a kofák. Azok minden szó nélkül fizették is ki az asszonyoknak a 3 korona 20 filléret egy-egy kiló szőlőért. De a 27-es közbeszólt:

— Halt! Ha maguk a maximális áron veszik, hát mennyiért akarják eladni?

Erre elállott minden lélekzet. Senkisémet felelt.

— Megvehetik 3 koronáért és nyerhetnek rajta 20 fillért. Az is elég lesz.

Igy a rend embere. Es lett is rend. Ilyennek kellene lennie minden rendőrnök Szabadkán!

Szabadka város szociális téli programja.

Egy városi tisztviselőtől vettük az alábbi sorokat:

Nincs módom a városi tanácsnak közvetlenül ajánlani a következőket, azért a *Délvidék* szíveséget kell igénybe vennem, hogy közöljem az alábbi mindenesetre megszívlelendő szociális téli programot, melynek megvalósítása a városi tanács elsőrendű kötelessége lenne.

Küszöbén vagyunk a negyedik háborus télnek. A bajban eltöltött három hideg évszak minden kellemetlenségére és hiányosságára kell hogy készüljünk. Ha a helyzet kedvezőbben alakulna, az a mi szerencsénk lesz, de mindenesetre kell, hogy a legrosszabbra készüljünk.

Legalább is gondjainkba kell vennünk a legszegényebb polgári elemeket, akik hatósági támogatás nélkül nem képesek szembeszállni a koromsóttal és kietlen tél viszonytagaival. Mindenesetre azon családok helyzetén kellene változtatnunk azáltal, hogy több petróleumot juttatunk számukra, melyek nek tagjai között középiskolai diá-

kok is vannak, akiknek esténként tanulniok is kell. Amde nem lehet, mert nem telik. Más módot kell keresni! A szegény fiúk helyzetén úgy kellene könnyíteni, hogy az iskolákban egy-két termet fűtsenek és világítsanak esti 8 óráig, ahol aztán a tanulók elvégezhetnék egy írásbeli, mint szóbeli feladataikat.

A tüzelőanyagokkal bajok vannak és lesznek. Kevés van; de ha több lenne is, sok százan nem képesek azt megfizetni a mai magas árak mellett. Ezért melegező szobákat kellene berendezni a városnak és pedig kerületenként egyet, kettőt, esetleg háromat. Erre a célra legjobban megfelelnének az iskolákban egy-két tanterem, óvodák, esetleg üresen álló és e célra átengedendő üzlethelyiségek.

Egy városi tisztviselő.

Ezek a legsürgősebb teendők a tél beállta előtt, melyek mindenesetre megvalósítandók, bár véleményünk szerint ezzel még korántsem lehet kimerítve a város szociális téli programja.

Téli álomban Szabadka.

— Akeióban az apatini katolikus népszövetség. —

A százezer lakosú Szabadka városában — szomorúan kell tapasztalnunk — a katolikus egyesületek élete teljesen kihalt. Nincs e nagy városban egy komoly vezető, ki élére állana a katolikusok nagy seregének és utat szabna e rettenetes háborus napjainkban is a haladásnak. *Télenül hagyjuk erőnket elrabolni magunktól.* Bizonyítása ennek a körülménynek, aligha hisszük, hogy szükséges, hiszen nap-nap után láthatjuk gyöngülésünket.

Annál örvedetesebb tényként szögezhetjük le a Bácskában, a különböző községekben sikeresen vezetett mozgalmakról, hogy mégis vannak, akik törődnek velünk és célul tűzték ki az önzetlen erőgyarapításunkat. Erről értesít bennünket apatini tudósítónk is:

Apatinban (Bács-Bodrogm.) a Katolikus Népszövetség a kath. legényegyesületi helyiségben közgyűlést tartott, melyben *Rechner Konrád* helyi igazgató a katolikus autonómiát ismertette, míg *Belt Antal* káplán az autonómia sürgős létesítésének indokait adta elő; mire a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a kormánytól kérvényezni fogja, hogy a kath. autonómiáról szóló törvényjavaslatot

sürgősen terjessze a törvényhozás elé. A kérvényt a népszövetségi központi iroda útján nyújtják be. Végül a kitűnően szerkesztett új katolikus német napilapot, a „Neue Post” címűt ajánlotta az igazgató s új csoportvezetővé *Schieber Antal* földmivest választották, miáltal a csoportvezetők száma 56-ra szaporodott. A tagok száma 1606.

— *Pénzküldemény mint életjel.* Egyik frontunkon már régebben nagyobb hadműveletek előkészítéséről hallunk híreket, amelyekben, ugylátszik, a szabadkai honvédeknek is jelentős szerepet szántak. Miután most sem a tisztikarnak, sem a legénységnek nem áll módjában, hogy leveleket, vagy akár csak levelező-lapokat irjanak haza, mindaddig, amíg kialakul a helyzet, nehogy hozzátartozóinak nyugtalanságot okozzanak, az egyedüli megengedett ériatkezési módot használják föl és utalványokon kisebb pénzüsszegeket küldenek. Mindössze néhány koronát minden megjegyzés nélkül, csakis a szelvényeken olvasható, sajátkezüleg irt földadó neve tesz arról bizonyosságot, hogy a földadó jól van és szeretettel gondol hozzátartozóira.

Egy önkéntes öngyilkossága.

A háboru szülte lelki megtébo-lyodások egyik szomorú jelenségéről vesszük a szomorú hírt: *Tóth Mátyas* 21 éves 86-ik gyalogezredbeli önkéntes a 86-osok fogdája egyik cellájában felakasztotta magát.

A háborus viszonyok teremtette visszasságok oly hatalmi erővel korbácsolták fel *Tóth* önkéntes lelki nyugalmát, hogy a katonai kényszer rákerőszakolta erőszakoskodásával összeütközésbe került. Így került *Tóth* a 86-osok fogdája, ahol a végnélküli keservek kínos áldozataként napról-napra gyengült lelki erejében. A végzet sátáni alamuzsisággal itt teljesen elraolta *Tóth* önkéntes gondolkozási képességét és nem hagyta meg neki a fiatalember józanságát, hanem egy családjára, mint a 86-os ezred zavartalan életfolyásának megzavarására végzetes elhatározásra kényszerítette.

Tóth Mátyas önkéntes magyar-kanizsai lakos volt és a háboru vizsontagságos keserveiből nem egyszer titított már fenékgig poharát. E hir mindenesetre elszomorító jelensége azoknak a tüneteknek, melyeket már nem egyszer volt alkalmunk megfigyelni a teljes elkeseredésig agyonhajszolt katonáink között.

Szerencsétlenség a verbászi pályaudvaron.

A fekete szárnyas kerék örök halálos útjában ismét egy áldozatot szőlított táborába. A fekete szárnyas kerék napról-napra szaporodó bünlajstromában ismét több van egy mévvel, mely szaporítja azoknak számát, kik a létfenntartás szakadatlan küzdelmében a minden veszélyek honába, a vasúthoz menekültek.

Tudósítónk a verbászi pályaudvaron történt szerencsétlenségről a következőket jelenti:

Nikolin Gyula 17 éves kiségitő fekező, aki Szabadkán VIII-ik kör Láng-utca 55. szám alatt lakik, tegnap este a verbászi pályaudvaron — tolatás közben — szerencsétlenül járt. *Nikolin* a szük verbászi állomáson szolgálatának önzetlen teljesítése közben oly szerencsétlenül került a vonat kereké alá, hogy jobb alkarja és jobb alsó lábszára a kerekék által összeuszódott. A sebesült vasutat azonnal beszállították a szabadkai pályaudvarra, honnan a mentők vitték be a *Mária Valéria* kórházba.

A vasut nyomorékjainak száma *Nikolin* esével ismét szaporodott. Az ilyen és hasonló esetek számának szaporodása mind több és többeket készlet gondolkozásra.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpádlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 561.

NAPI HIREK.

Késő.

Még ifjú leányka s szép voltam. Reménykedve néztem jövőm elé. Hittem tavasz minden kincsét csak Nekem hozá s lábam elé veté.

Kacagva téptem a sok rózsát, Nem becsülve szórtam azt szeretszét.
S boldogságom mellett elfutva, Most bánattal nézem kihült helyét..

BIERMANN MARISKA

Kép az életből.

Elegáns dámák, pohos civil urak, felmentett dandyk, csillogó ruhájú katonatisztek népesítik be esténként a Kossuth-utcai korzót. A fényes kávéházakból a finom zene hallik, egy-egy akkordot elkap a lágy őszi szél és végig suhan vele a korzón. Hangos kacaj, jókedv mindenütt, megelégedett, boldog emberek járnak erre... Itt nyomma sincs a háborúnak. A Doberdó szikláiról nem hallatszik ide a robbanó srappel zaja, az orosz pergőtűz velőtrázó zivaja, a román fronton vérükben fetrengőknek halálhőrgése. Ez a béke strandja, amelyen a Jólét, a Pompa és a hű Ünés vorul fel esténként. Itt csak akkor eszmélnek fel az emberek, ha büszke soraikban megjelenik egy amputált kezű, vagy lábú katona. Ez a „memento”. De ez is csak egy pillanatra juttatja eszünkbe, hogy nem messze innen negyedik esztendeje sziklákban vájt kavernákban, földalatti üregekben vergődnek a mi fiaink, az igazak, a becsületesek, az önfeláldozók. Ők nyugodtan sétálnak tovább, talán a zenekar is egy vigabb nótába kezd, hogy néhány száz kiválasztott egyén végképpen megfeledezhesen arról, hogy negyedik éve hull a vér s egyre több golyóknak akad gazdája...

— Uj arany vitézségi érmes örmester. Az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismerésül Márkus András 6-ik gyalogezredbeli őrmester az arany vitézségi érmet kapta.

— Katonai kitüntetések. A katonai érdemkereszt 3-ik osztályát kapta Weisz Márton 23-ik gyalogezredbeli főhadnagy és Matuska Péter 8-as huszárfőhadnagy. A signum laudist kapta: Dubinievics József 86-os alezredes és Zádor Béla 23. gy.-e.-beli hadnagy; a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érme szalagján: Vondra Gyula 86-os tart. egészségügyi hadnagy.

— A villamosvasutak szervezkedése. A Délvidék jelentette már, hogy a szabadkai villamosvasut alkalmazottai körében mozgalom indult meg aziránt, hogy szervezkedjenek. A szervezkedés mindezt azonban még nem történt meg. Most — mint értesülünk — maga a villamosvasut igazgatója Rosenfeld Richard szólította fel az alkalmazottakat a szervezkedésre. E végből ma este a szabadkai villamosvasuti alkalmazottak értekezletet tartanak.

— Árdragítás Károly-csapatkeresztekkel. Az utóbbi időben több panasz érkezett a Hadsegélyző Hivatalhoz, hogy egyes kereskedők a Károly-csapatkereszteket a meg-

állapított két koronánál drágábban adják el. Az a kereskedő, aki szalag nélküli Károly-csapatkeresztért két koronánál többet kér, árdragítást követ el. A Hadsegélyző Hivatal, amely a kereszteket kizárólagos eladási jogát gyakorolja, felkéri a közönséget, hogy az árdragítókat kiméletlenül jelentse fel, akár közvetlenül a rendőrhatalóságnál, akár a Hadsegélyző Hivatalnál (V., Akadémia-utca 17.)

— Uj kerényi adminisztrátor. Az érseki hatóság Pótz György zombori káplánt Kerényre küldte adminisztrátornak. Schur György ottani káplán Kalocsára lett helyezve.

— Gyufamizériák a Bácskában. Hallatlan üzérkedés tárgyát képezi már a gyufa is. Ez utolsó háborus évben a gyufa árában szinte lehetetlen áremelkedések történtek. Az üzletekben egy skatulya gyufa ára 12 fillérre emelkedett. Akad hely, ahol már 14 fillérről alább nem adják. Ezzel szemben a városi üzletben egy skatulya gyufa ára még mindig 4 (négy) fillér. — A bácskai községekben azonban még lehetlenebb állapotok uralkodnak. A legtöbb községben a kereskedők egész szemérmetlenül 20 fillérben állapították meg egy skatulya gyufa árát. Mindazonáltal mi szabadkaiak is vigasztalódhatunk, mert több szabadkai kereskedő kijelentése szerint nálunk is hamarosan elérni a gyufa ezt az árát.

— Dr. Bihari Lujza budapesti fogorvosi rendelését Kossuth u. 21. I. (Házépítő r. t. háza) megkezdte.

— Az egyik friss legyen! Pincér, borjusültet kérek! — szölt az egyik utas.

— Nekem is, de frisset! — harsogott a másik. A pincér pedig így rendelt a konyhán:

— Két borjusült! Az egyik friss legyen!

SPORT

A fővárosi M. T. K. és „Bácska” mérkőzése.

Vasárnap délután a Zombori-uti sportpályán az őszi szezon egyik legélvezetesebb mérkőzését lesz alkalma végignézni a sportkedvelő közönségnek. A fővárosi MTK. teljes első csapatával randul le ez alkalommal Szabadkára. MTK. kitűnő játékosai között lesznek Schlosszer, aki 38-szor vett már eddig részt a magyar válogatott csapat mérkőzésén; Kertész II., aki 32-szer lett beosztva a válogatott csapatba; Taussig, aki már 25 ízben szerepelt magyar válogatott mérkőzésen. Maga e három név pusztá felemlítése elég garancia arra, hogy a közönség az ország legjobb játékosainak mérkőzését élvezheti.

Az Sz. T. K. Topolyán.

A Szabadkai Testgyakorlók Köre 28-án — vasárnap — este fél 8 órai kezdettel táncmulatságot rendez a „Szurmai Sándor honvédelap” javára. A nemrégiben alakult futballegyesület első szereplése alkalmából is már e nemes akció támogatására siet.

A legendás hajó Szabadkán.

Möwe bemutatója a Korzó Moziban.

A Möwét, amely film több mint egy hónapig tartotta lázban Budapest közönségét és amelynek legendás hőstetteiről és legendás parancsnokáról, a kitűnő grófról olyan sokat írtak és beszéltek, jövő hétfőtől — október 29-től — négy napon keresztül mutatja be a Korzó Mozi. Itt is éppoly lelkes publikum ismerkedik meg a csodahajó bámulatreméltó kalandjaival, melyeket a büszke és élelmes németek a helyszínén örökítették meg, a viharos tengeren, a torpedók robbanásának zajában. A háboru szörnyűségét, a világháború fordulást, az eddigi távolról szemlélt műkelyt olyan közel hozza ez a mutatvány a békés életet élő emberekhez, hogy föl gyujtja a legcinikusabb és legfásultabb kedélyeket is.

A vad ocean felkorbácsolt hullámzása félelmetes nagyszerűségében jelenik meg a képen, ahol aztán gyönyörű, nagy kereskedelmi gőzösöket is látunk, amint füstölögve közelednek, dicsérve a modern technika vívmányait, a kulturát, a haladást, az emberek fejlődését. Így jön az ellenséges gőzös, milliárdokkal a gyomrában, dus élelmiszerekkel megrakodva, szelve az ocean habzó vizét, szilárdan, épen, büszkén. És aztán látjuk a fehér robbanást a hajó oldalán és a pompás, nagy gőzös süllyedni kezd. Mindig mélyebben merül a vízbe, lassan oldalra fordul és meg lefelé, a kéményt is elnyeli a víz, aztán még a hajó orra vészes rémülettel hirtelen föl emelkedik és az egész hajó néhány perc alatt a tenger fenekére süllyed, a milliárdokkal a gyomrában, az emberi kultúra és hosszú, kinlódó munka dicsőséges és megcsufolt bélyegével a homlokán. A moziban a közönség csillogó szemmel néz egymásra és ellenállhatatlan lendülettel verik össze a tenyerüket.

Es összeverik a tenyerüket mindannyiszor, a hányszor elpusztul egy hajó, ahányszor felrobban a kazán, vagy a fehér vitorlák felénk konyulva egymásra borulnak, mint egy összecsukszó női legyőző, amint a láthatatlan dáma lemondó sóhajjal legyint a kezével. És amikor a Möwe kapitánya, a daliás gróf látcsóval kémleli a tengert, mindenki izgalommal hajol előre és figyelnek: nincs e ellenséges hajó a láthatáron a melynek páncélbordáiba bele lehet lőni a jól megérdemelt torpedót? Es ha sikerül, izgalmas kiáltás tör fel a sötét nézőtöred: jaj be gyönyörű volt, jaj be isteni szép volt!

A Korzó Mozi igazgatósága, a kétségen felül megnyilatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyárutást az összes előadásokra már megkezdte, hogy így mindenkinek módja legyen rendes helyét előre biztosítani s az utolsó napokban a torlódásokat elkerülni. A Möwe-vel együtt lesz bemutatva az első szenzációs Mára Carmi film is az: „Es itél az asszony.”

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Közgazdaság.

Cégváltás. Szabadka. Délvidéki Közgazdasági Bank Rt. Barta Arnold, Bárány Zsigmond, báró dr. Madarassy-Beck Gyula, dr. Dungyerszki Gedeon, Koczár Zsigmond, dr. Konyovits Dávid, Scultéty Ferenc, Somogyi Kornél, sztapári dr. Décsy Ede és Városy Károly ig. tagok bej.

Uj cég. Cservenka. Gegner-féle Hengermalom Rt. Alaptőkéje 500000 K 1000 drb 500 K részvény. Igazgatóság: Gegner Károly, Gegner Károlyné szül. Rödler Borbála, ifj. Gegner György, alsóterényi Auer Róbert, Kelemen Gyula és Schön Mór.

Fizetéseketelenség. Szabadka. Klopfer és Bacsics vb. kereskedő cég hitelezőire nem jut kvota.

Szerkesztői üzenetek.

H. Pálinka-moslékok most kezdenek kereskedelmi cikké válni, mert a takarmányhiány miatt az egyes gyümölcs-pálínkák kifőzése után visszamaradó moslékok takarmányul használják föl. Az értékesítés azonban egyelőre még nehé, mert a gazdák nem szívesen etetik állataikkal, de meg a szállítás is sok bajjal jár. Átlagosan 10-12 K-t fizetnek a cikkért 100 kg-onként.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

Korzó Mozi.

Nordisk ujdonság!

Az előítélet

színmű 3 részben. És a gyönyörű kísérő műsor. Bemutatóra kerül: pénteken, szombaton és vasárnap.

Az előadások vasárnap 4.6 és 8 órakor, hétköznap 5 és 8 órakor kezdődnek.

21. Október 25.

ELITE
MOZGO

Szerda esütörtök:

Gräfné Bianca

Filmtragédia 3 felvonásban. És a gyönyönyű kísértő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Nyíltér.*

Értesítés.

Értesítem a közönséget, hogy Gabrics (Otti) Ilka unokámnak hittelezéseket ne adjon, mert a kölcsönképpen neki adott összeget nem vagyok hajlandó kiegyenlíteni.
Pertics Benedek.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségesre becsere-
ljük. Mielőbb vásárolja meg
mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a kész-
let tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antik-
várium Rudics-utca, a zsidó
templom mellett. Telefon 604

Értesítés.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy intézetünket I. Kazinczi utca 85-ik szám alá (Vukovics Gerő mellett) helyeztük át.

Keresztények Hitelszövetkezete.

A szentfülöpi tej-
szövetkezetben egy
három ló erejű

gőzmotor

szijakkal együtt
november hó 4-én
délután 2 órakor

elárvereztetik.

Zálogjegyet,

tört aranyat a leg-
magasabb árban
veszek és ékszer-
nám olcsón kap-
kátok Pátkai a Lom-
bard bank becsüise.

ME NETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	2:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
éjjel	6:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	1:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	8:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka-Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservendka-Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk. "	11:05
Zentára ind. "	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind. "	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Egy jó házból való fiút

nyomdász-

tanoncnak

fizetéssel felvesz a
SZENT ANTAL nyomda

Vásároljon

osztály sorsjegyet

a Kunez-Bankban
Szabadka, Eötvös-utca.

Hivatalos árak:

Sorsjegy:	1/8	1/4	1/2	1/1
Korona:	1:50	3:-	6:-	12:-

A cs. és kir. 23. gyalogezred

HADIALBUMA.

Szerkesztette:

Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 harctéri kép
és rajz, 100 érde-
kes cikk és vers.

A világháború első két évében
kitüntetett és elesett 23. as hősök
írásban és képben megörökítve.

300 a u t o g r a m
nralkodóktól, had-
vezérektől és ez-
redbeliektől. :-

A számos díszes kiállítású
csoportképen több mint 3000
ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető:
Kun József Jenő főhadnagynál,
Tábori posta 632.

28443/tan. 917. sz.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa köz-
hírré teszi, hogy a város erdőgazdasá-
gának

1. radonováci erdőrészében 34 kat. hold akácerdő kitermelésére (döntés, vágás); a kitermelt faanyag a központi faraktárba való fuvarozására és ott történő rakásolására;

2. keresztési erdőrészében 14 kat. hold akácerdő kitermelésére (döntés, vágás); a kitermelt faanyag a központi faraktárba való fuvarozására és ott tör-
tendő rakásolására;

3. körösi (jaszonováci) erdőrészében 1172 kat. hold köriserdő kitermelésére (döntés, vágás); a kitermelt faanyag a központi faraktárba való fuvarozására és ott történő rakásolására;

4. deszkási erdőrészében 28 kat. hold nyárerdő vágására a kitermelt faanyag-
nak a deszkási erdőőri lakáshoz való fuvarozására és ott történő rakásolására

5. földjársi (Sztipics bokros) erdőrészében 42 kat. hold nyárerdő vágására a kitermelt faanyag a földjársi erdőőri lakáshoz esetleg a központi faraktárba való fuvarozására és ott tör-
tendő rakásolására (?) és végül

6. zadráloi erdőrészében 9 kat. hold nyárerdő vágására a kitermelt faanyag-
nak a zadráloi erdőőri lakáshoz való fuvarozására és ott történő rakásolásá-
ra 1. évi november hó 1-én (mindszen-
tek napján) délelőtt 9 órakor a városi gazdasági ügyosztály hivatali helyisé-
gében (városi székház, 1. em. 128. ajtó) nyilvános szóbeli árlejtést tart, amelyre ezen munkálatokra vállalkozókat meg-
hívja.

Az árlejtési feltételek a gazdaság
ügyosztályban a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

A legkedvezőbb ajánlatot tévő ár-
lejtést vezető bizottság felhívásának
megfelelően 20-150 koronáig terjedő
ovadékok tartozik letétbe helyezni, a
melyet részére a városi tanács a vállalt
munka teljes befejezése után utal
vissza.

Szabadkán, 1917. okt. 20 án.

A városi tanács.

Egy nagyobb

borsajtó

és több

**boros-
horádó**

eladó

Nojések Géznál.
Telefon 222.

Eladó

ágyak, éjjeli szekrények, asztal, szé-
kek, vaskályhák és egy használt

biczikli **Mauer Antalnál**, I. kör,
Damjanics-u. 103. sz.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica.
Bevezetett alaptőke 10.000,000 és tartáékulap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami omlteteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)
pupilláris biztosságú, adómentes, mindentéle ovadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Áruosztály. Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-
kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecsavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.